

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN": 2000-05-22

- utökning

SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN" REGISTERUPPGIFTER

"NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN": 2002-05-22

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

DALARNAS LÄN

Miljövardsenheten

2000-05-22

231-2830-99

Torbjörn Rynéus

UTÖKNING AV NÄCKSJÖVARDENS NATURRESERVAT I MORA KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § i miljöbalken att utöka Näcksjövardens naturreservat med fastigheten Bonäs s:283 och de samfälliga öarna i Näcksjön, del av Bonäs s:277. Därmed utökas reservatet med 1685 ha till 2025 ha med den utsträckning som framgår av bifogad beslutskarta.

Länsstyrelsen beslutar vidare att det gamla beslutet om Näck-

sjövardens naturreservat på fastigheterna Oxberg 399:3 och Mora Höjen 62:1 skall upphöra att gälla och ersättas av det nya reservatsbeslutet vid samma tidpunkt som detta vinner laga kraft.

BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH SKÅLEN FÖR BESLUTET

Näcksjövardens naturreservat blir genom utökningen nästan 20 km stort. Där ingår en av norra Dalarnas varder, dvs glest beskogade berg på hög höjd. Näcksjövarden når 722 m.ö.h. Reservatet i sin helhet har en genuin vildmarkskaraktär. I dalgången blänker Näcksjön, på 583 meters höjd och Näckån omgivna av ohuggna dalsidor med stråk av myrar och enstaka källor i sluttningarna. Näcksjövarden är det sydligaste av de stora tassemarksreservaten i Mora kommun.

Upp över nordsluttningen mot Näcksjövarden glesnar skogen betydligt medan granskogen kan stå tät på andra ställen. Hela området är av stort biologiskt intresse trots den magra höjdnivån och trots att skogsbruket bedrivits ganska hårt under förrförra århundradet, då Näckån nyttjades som flottled. Området är utpekadt som den största nyckelbiotopen i Dalarna. Här förekommer också en hel rad av barnaturskogens arter, t.ex. fläckporing, stjärntagging, rynkskinn, lappticka, doftskinn, taigaskinn och de nordliga barrskogsfåglarna tallbit och lavskrika. Stråken av sumpskog är ekologiskt viktiga för området. Ett parti med grov gran och grova lågor förekommer på Näcksjövardens rika sydsluttning.

Myrarna domineras av sluttande tuvsävkärr men även flarksystem och mindre rikkärr förekommer. En skogsväg har under 1990-talet byggts in i området från sydost men några avverkningar kom inte till stånd längs vägen.

Hela området har tagits in i Natura 2000, dvs EU:s nätverk av skyddad natur och faller där in under naturtyperna västlig taiga och öppen myr.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med hela Näcksjövardens naturreservat är att bidra till att uppfylla det nationella målet om levande skogar genom att

- bevara ett stort naturskogsområde i Näcksjödalsänkan med omgivande bergssluttningar upp över Näcksjövarden och dess frodiga sydsluttning inklusive områdets växt- och djurliv i naturlig utveckling där naturvårdsbränning ska kunna ingå.
- bevara biologisk mångfald i området och då i första hand mångfald knuten till barnaturskog, sumpskogar och myrar.

- ge möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i orörd natur.
- i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning skall följande föreskrifter gälla inom reservatet

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 7 KAP 5 § I MILJÖBALKEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Det är förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämma,
3. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
4. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar eller lavar,
5. anlägga mark- eller luftledning,
6. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - transport av älg eller björn om lättare dragfordon används, t.ex. järnhäst, fyrhjuling eller, på snötäckt mark, snöskoter
 - terrängmotorfordon på markerad skoterled på snötäckt mark
 - jakträttshavarens färd på bilvägen fram till jaktstugorna
7. på fastigheten Bonäs s:283 jaga annat än älg, rådjur, räv och hare och på fastigheten Oxberg 399:3 jaga annat än björn, älg, rådjur, räv och hare,
8. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel på land eller i vatten.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

9. sprida kalk på land eller vatten.

Föreskrifterna gäller inte för

- åtgärder för skötsel och förvaltning av reservatet eller för att tillgodose syftet med reservatet.
- normalt underhåll av vägen längs sträckan fram till jaktstugorna.

Punkt A3 och A8 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför

naturreservatet som följd av att - i enlighet med reservatsföreskrifterna - åtgärder för att förebygga eller bekämpa insektsspridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FASTIGHETSÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT FÖRPLIKAS MED STÖD AV 7 KAP 6 § I MILJÖBALKEN ATT TÅLA FÖLJANDE INTRÅNG INOM RESERVATET

1. utmärkning av reservatet och uppsättning av informations-
tavlor.
2. naturvårdsbränning och annan skötsel i enlighet med skötselplanen.
3. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning
av naturvärden.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 7 KAP 30 § I MILJÖBALKEN OM INSKRÄNKNING I ALLMÄNHETENS RÄTT ATT FÄRDAS OCH VISTAS I RESERVATET

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon med undantag för terrängmotor-
fordon på markerad skoterled på snötäckt mark,
2. fånga eller samla in djur, t.ex. skalbaggar,
3. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo eller björnide än 100 meter,
4. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna -
träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor,
vedsvampar eller lavar.

D. SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

1. Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av skötselplanen. Inom ramen för syftet med naturreservatet kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för skötsel och förvaltning. Förvaltare för reservatet ska vara Länsstyrelsen i Dalarna.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Reservatshistorien vid Näcksjövar den började redan i slutet på 30-talet då ett litet reservat bildades på markägarens initiativ. Det utvidgades till 12 ha 1961 och till 118 ha 1991 utan kostnadsanspråk från ägaren Mora Kyrkliga Samfällighet. På initiativ från Våmhus sockensamfällighet och utan ersättningsanspråk men med bibehållen jakträtt utvidgades reservatet med deras mark till 340 ha 1997. Därefter har samhället, efter förslag från markägarna, förvärvat fastigheten Bonäs s:283.

Vid remissbehandlingen har ingen instans haft någon erinran mot reservatsplanerna men punkt B.3 har tillkommit efter förslag från Naturvårdsverket.

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk och ledamöterna Bengt Andersson, Jonas Carlgren, Lars-Erik Jansson, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Jons Ingemar Larsson, Elisabeth Lindén-Brandt, Ulla Lindvall, Ann-Gret Olsson, Lena Olsson, Ulla Pehrson, Anki Rooslien och Lennart Sacrédeus.

I den slutliga handläggningen deltog även Inger Eriksson, länsråd, Leif Wikström, planenheten, Sten Carlborg, rättsenheten, Tommy Nyberg, kulturmiljöenheten, Stig-Åke Svenson och Torbjörn Rynéus, miljövårdsenheten.

Gunnar Björk

Torbjörn Rynéus

Bilagor:
Översiktskarta
Beslutskarta
Skötselplan
Registeruppgifter
Överklagningsformulär (till de som delges)

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

SKÖTSELPLAN

SKÖTSELPLAN NÄCKSJÖVARDENS NATURRESERVAT

Innehållsförteckning

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

SYFTET MED NATURRESERVATET

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Markanvändning

Tillgänglighet

Känslighet för slitage och störningar

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Riktlinjer och åtgärder

Hävd av skogs- och myrområden

Vattenområden

Jakt

Skogsbrand

Gränsmarkering

Detaljerade riktlinjer

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Riktlinjer och åtgärder

Information

Parkeringsplatser

Utsiktstorn

Vandringsstig

Skoterled

Jaktstugor och skogsväg

TILLSYN

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

Se registeruppgifter.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med hela Näcksjövardens naturreservat är att bidra till att uppfylla det nationella målet om levande skogar genom att

- bevara ett stort naturskogsområde i Näcksjödalsänkan med omgivande bergsluttningar upp över Näcksjövardens och dess fröiga sydsluttning inklusive områdets växt- och djurliv i naturlig utveckling där naturvårdsbränning ska kunna ingå.

- bevara biologisk mångfald i området och då i första hand mångfald knuten till barnaturskog, sumpskogar och myrar.
- ge möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i orörd natur.
- i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Näcksjövardens naturreservat är drygt 20 km stort eller mer exakt 2025 ha. Där ingår en av norra Dalarnas varder, dvs glest beskogade berg på hög höjd. Näcksjövarden når 722 m.ö.h. Reservatet i sin helhet har en genuin vildmarkskaraktär. I dalgången blänker Näcksjön, på 583 meters höjd och Näckån omgivna av ohuggna dalsidor med stråk av myrar och enstaka källor i sluttningarna. Näcksjövarden är det sydligaste av de stora tassemarksreservaten i Mora kommun.

Upp över nordsluttningen mot Näcksjövarden glesnar skogen betydligt medan granskogen kan stå tät på andra ställen. Hela området är av stort biologiskt intresse trots den magra höjdnivån och trots att skogsbruket bedrivits ganska hårt under förrförra århundradet, då Näckån nyttjades som flottled. Området är utpekad som den största nyckelbiotopen i Dalarna. Här möter man naturskogens provkarta på nästan bisarra trädformer och en hel rad av barnaturskogens arter, t.ex. fläckporing, stjärntagging, rynkskinn, lappticka, doftskinn, taigaskinn och de nordliga barrskogsfåglarna tallbit och lavskrika. Stråken av sumpskog är ekologiskt viktiga för området. Ett parti med grov gran och grova lågor förekommer på Näcksjövardens rika sydsluttning.

Myrarna domineras av sluttande tuvsävkärr men även flarksystem och mindre rikkärr förekommer. Där kan man stöta på kung karls spira och björnbrödd. En skogsväg har under 1990-talet byggts in i området från sydost men några avverkningar kom inte till stånd längs vägen.

Hela området har tagits in i Natura 2000, dvs EU:s nätverk av skyddad natur och faller där in under naturtyperna västlig taiga och öppen myr.

Markanvändning

I och med naturreservatet blir naturvård, friluftsliv och jakt den enda formen av markanvändning.

Tillgänglighet

Lättast når man området söderifrån via Våmhus och Bösjön, där det från vägs slutet går en markerad stig in i reservatet. Där den slutar redan söder om vardtoppen får man sedan förlita sig på karta och kompass för vidare strövtåg i reservatet.

Känslighet för slitage och störningar

Näcksjövarden kan räknas in bland de stora vildmarksreservaten i norra Dalarna. Med nuvarande besöksstryck bedöms inga ytterligare restriktioner behövas utöver föreskrifterna för reservatet.

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Det övergripande målet för skötseln skall vara att bevara området i naturlig utveckling.

Riktlinjer och åtgärder

Hävd av skogs- och myrområden

Inga åtgärder planeras utan skogen och myrarna ska utvecklas fritt.

Vattenområden

Reservatsbeslutet innebär inga förändringar för fiskets del. Kalkning är inte tillåten utan Länsstyrelsens tillstånd.

Jakt

På fastigheten Mora Höjen 62:1 gäller inga särskilda regler för jakten, på Bonäs s:283 är det tillåtet att jaga älg, rådjur, räv och hare och på Oxberg 399:3 dessutom björn.

Skogsbrand

Alla bränder ska släckas enligt gällande brandlagstiftning. Om brand uppkommer och det inte innebär några släckningstekniska hinder eller extra kostnader är det ändå önskvärt att brandmyndigheten efter eget beslut tillåter elden att brinna igenom en del av reservatet - upp till maximalt 50 ha. Om brand uppstår ska brandfältet lämnas till fri utveckling efter släckningen.

Gränsmarkering

Utmärkning av reservatets gräns ska utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

Detaljerade riktlinjer

Inga skötselåtgärder för skogen eller marken är aktuella inom den första 10-årsperioden.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Ett av syftena med reservatet är att ge möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i orörd natur. För detta behövs mycket få anordningar.

Riktlinjer och åtgärder

Information

Informationstavlorna bör ändras så att utökningen av reservatet arbetas in.

Parkeringsplatser

Några särskilda parkeringsplatser bedöms i nuläget inte behöva anläggas.

Utsiktstorn

Det utsiktstorn som Våmhus sockensamfällighet nyligen uppfört på Näcksjövar den är ett bra utflyktsmål.

Vandringsstig

Den befintliga vandringsstigen bör förlängas genom att målas upp i en lämplig sträckning upp till toppen av Näcksjövar den.

Skoterled

Den befintliga skoterleden genom reservatet behålls. Den ska skötas och underhållas av Ovansiljans snöskoterklubb och vara tydligt markerad.

Jaktstugor och skogsväg

De befintliga jaktstugorna disponeras av ägarna. Skogsvägen ska vara avstängd för biltrafik annat än till jaktstugorna för jakträttshavarna.

TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

LÄNSSTYRELSEN

REGISTERUPPGIFTER

DALARNA

Miljöförvaltsenheten

2002-05-22

UPPGIFTER OM NÄCKSJÖVARDENS NATURRESERVAT

Namn:	Näcksjövardens naturreservat
Kommun:	Mora
Läge:	Drygt 3 mil NV om Orsa
Kartblad:	Ekonomisk karta 15E 0d, 0e, 1d, 1e
Rubinkoordinater:	Mittpunkten ligger på 15E 1d 32 98
Gräns:	Enligt markering på beslutskartan
Fastigheter:	Mora Höjen 62:1, Oxberg 399:3, Bonäs s:283
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Markägare:	Mora kyrkliga samfällighet, Våmhus sockensamfällighet och staten genom Naturvårdsfonden
Areal:	2025 ha
Naturtyper:	Barrskog 1500 ha Myr 450 ha Vatten 75 ha
Naturgeografisk region:	32a Norra Norrlands och norra Finlands barrskogsområden och bergkullslätter
Skyddsmotiv:	Allmänekologiska samt botaniska och zoologiska
Skyddsföreskrifter:	Indispensabla A1 - A8
Skyddsföreskrifter produktiv skog:	A3 och A8
Befintliga anlägg.: Planerade anlägg.:	Utsiktstorn Informationstavlor
Skötselplan:	Föreskrifter under D
